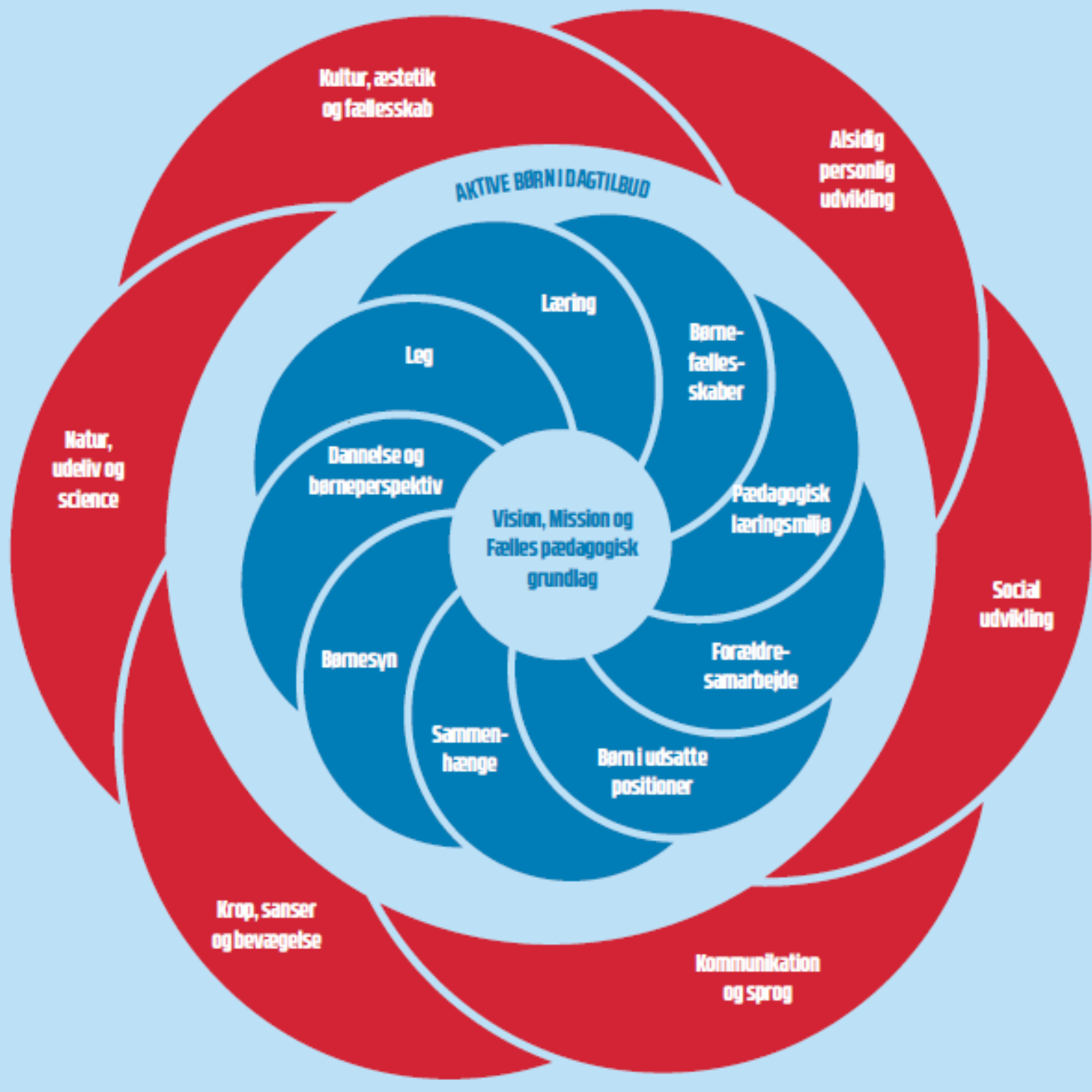


Pædagogisk læreplan for

Sundbyøster - Humlebien

2022-2024



Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.



Svendborg Kommunes dagtilbud

Vision, Mission og Fælles arbejdsgrundlag er den kommunale klangbund i Svendborg Kommunes dagtilbud. Den revideres, så den sammen med den styrkede pædagogiske læreplan fortsat giver en fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Svendborg Kommune er legen valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan i alle kommunale og selvejende dagtilbud. Arbejdet med Aktive Børn i dagtilbud, som er udarbejdet i Svendborg, sætter legen og fysiske aktiviteter i spil henover dagen.

Med midler fra ministeriet har alle ledere gennemført uddannelse i den styrkede pædagogiske læreplan og medarbejderne kompetenceudvikles i "Børns leg og eksperimenterende virksomhed".

En arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra ledelsen, børnehuse, dagplejen, de faglige organisationer samt konsulent fra forvaltningen har justeret ministeriets skabelon, så de erfaringer og den faglige viden, de kommunale og selvejende dagtilbuddene har arbejdet med, afspejles i skabelonen.



Dagtilbuddet Sundbyøster / Humlebien

Humlebien er en del af dagtilbudsområdet Sundbyøster, der er et kommunalt dagtilbud i Svendborg. Dagtilbud Sundbyøster består af 6 børnehuse. Børnehuse er beliggende i Svendborg by og østre bydel.

Humlebien er et af Svendborg Kommunes største børnehuse med p.t. 110 børn og 26 medarbejdere. Det er et nybygget børnehus med flotte rammer til udvikling af pædagogiske læringsmiljøer.

December 2020 blev der etableret seks pladser til børn med særlige behov.

Humlebien har produktionskøkken og her bliver serveret et varmt måltid mad til alle børn hver dag. Der lægges stor vægt på økologi og ellers tages der udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

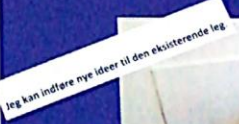
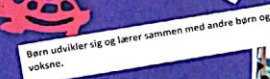
- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15



Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

LEG IGENNEM BØRNS ØJNE



LEG IGENNEM BØRNS ØJNE



LEG MED VOKSENSTØTTE



LEG PÅ STUEN.
Tegnet af Mohamed



Børnene har været i Thailand og har været i Thailand. En voksen hjælper dem i legen sammen med dem. Børnene er glade og det er det samme.



En voksen starter leg og derefter gør børnene det samme.

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

En rammeplan kan medvirke til at reflektere sammen over legens indhold.

Sammen justere på indhold og rammen og heri er der mulighed for at deltage.

BØRNEINITIERET LEG



LEGEPLADSEN.
Tegnet af Helga



FRI LEG / BØRNEINITIERET LEG. Ingen voksen var i rummet da legen opstod. Mors for Børn ROLLELEG.

Legen er grundlagende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer blandt andet: sociale kompetencer, sprog og kreativitet.

Sociale kompetencer, Selvsik og identitet.

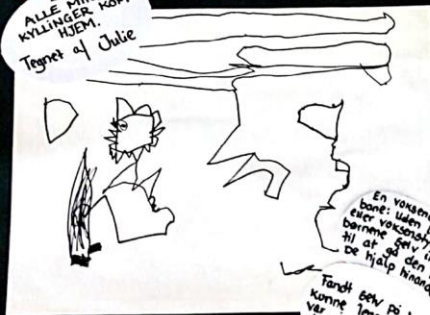


Børnene leg har en stor mulighed for at udvikle deres sociale kompetencer og identitet.

VOKSENSTYRET LEG



ALLE MINE KYLLINGER KOM HJEM.
Tegnet af Julie



En voksen støtter børnene i legen og hjælper dem til at udvikle deres sociale kompetencer og identitet.

Tændt oven på lege der var i Julemegetaleren.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegrubbens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23



Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen

- Børnene er opdelt i mindre grupper, så alle bliver set og hørt. Pædagogen får de bedste betingelser for at gribe børnenes ideer og være nærværende i samspillet med dem. Eks.: En planlagt samling, hvor fokus skulle være på farver, viser børnene mere interesse for tal, hvorefter pædagogen justerer og begynder at synge sange omkring tal.
- Vores struktur er tydelig i et positioneringsskema med fordeling af personalet, men også med struktur for rum, cykler og legeplads. Vi bruger et mobilt hegn, til at opdele i flere læringszoner. Derved øges muligheden for pædagogiske læringsmiljøer og leg uden forstyrrelser. Det giver bedre deltagelsesmuligheder for alle børn og dermed deres læring. Eks.: der skærmes af på bagerste del af legepladsen, hvor en aktivitet med fokus på vinduesvask igangsættes.
- Børnene er aktivt deltagende i vuggestuens rutiner med stor fokus på børnenes selvhjulpethed. Vi ved at der er læring i at hjælpe med at tørre borde af efter frokost, stå i kø til håndvask, lægge vasketøj sammen. På den måde spredes læringen ud over hele dagen, og ikke kun i de planlagte aktiviteter.

Børnehaven:

- At der skabes struktur, kontinuitet og genkendelighed igennem hele dagen, der giver mening og sammenhæng for både børnene og det pædagogiske personale. Det gør vi fordi det giver frihed og plads til at gå i dybden med dannelsesbegrebet, når vi sidder i fx lærings-, og spisegrupper. Når vi spiser frokost, har vi fokus på selvhjulpethed, turtagning, italesætte den gode gerning, hensigt eller intention – lytte til hinanden, hjælpe og få øje på hinanden eller tale om de forskellige oplevelser af maden i dag.
- At vi skaber læringsmiljøer, hvor der er en ramme som både tilgodeser det enkelte barn- og samtidig synliggør at de er en del af et fællesskab. Samling er et unikt rum for læring og dannelse, da vi både ser børnene for de unikke individer de er – samtidig med at sang, dans og rytmik giver mulighed for at børnene stifter bekendtskab og øver sig på at behovsudskyde, vente på tur og skulle se sig som en del af det fællesskab vi er i Humlebien. Vi ser legepladsen som en fantastisk platform til at skabe mangfoldige inspirerende læringsmiljøer, hvor personalet både deltager i legen, men også træder ud af legen og lader børnene fordybe sig i en bestemt leg/aktivitet.
- Det pædagogiske personale er i konstant dialog med børnene i de forskellige hverdagssituationer. Fx børnene er med til at dække bord, hjælpe med at tælle kopper og dele madkasser ud. Det kan også være i garderoben, efter frokost, inden vi skal ud på legepladsen. Her positionerer det pædagogiske personale sig så de står til rådighed med hjælp og vejledning i dialogen med børnene. Her arbejder vi indenfor det enkelte barns nærmeste udviklingszone. Vi støtter børnene ved at gå foran, ved siden af og bagved børnene i den proces det er at blive mere og mere selvhjulpne og opfatte sig selv som et selvstændigt individ.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25



Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vuggestuen

- Alle familier bliver tilknyttet en kontaktvoksen, som har et særligt fokus på deres barns trivsel og læring.
- Vi tilbyder alle familier en opstartssamtale, og en overleveringssamtale, når barnet skal i børnehave. Ved disse samtaler er der fokus på forældrenes viden om barnet for at vi i fællesskab skaber den bedste trivsel og læring for barnet.
- Vi skriver nyhedsbreve på vores stue, hvor vi fortæller om planlagte aktiviteter, og de pædagogiske tanker bag ved dette. Det kan f.eks. være hvilke sange vi aktuelt synger, og den faglige begrundelse for, hvorfor vi arbejder med mange gentagelser.
- Vi benytter Aula til information mm, men dette kan ikke stå alene, og vi prioriterer snak med forældrene om barnets trivsel og læring. F.eks. dialog med forældre om det at læse bøger, eller selvhjulpethed ved påklædning.
- Vi beskriver kort dagens gruppefordeling og aktiviteter på tavlen i garderoben. Dette giver mulighed for dialog barn-forældre imellem, og skaber sammenhæng mellem institution og hjem.
- Når vi arbejder med temauger og læringsgrupper på tværs af børnegrupperne, vil vi til forældrene beskrive forløbene ud fra læreplanstemaerne. I tilknytning til temauger, vil vi afholde fx forældre kaffe eller lignende, hvor forældrene vil få et indblik i processen og dermed sætter vi børnenes læring på dagsordenen til sociale arrangementer.

Børnehaven

- Forældre skal føle at de bliver lyttet til, og skal kunne undre sig og stille spørgsmål til det pædagogiske personale i en gensidig respektfuld dialog. Vi har fokus på en åben og ærlig dialog, for at skabe sammenhæng mellem barnets verdener hjemme og i Humlebien, da et godt forældresamarbejde er en del af rammen for et godt børneliv i Humlebien. Vi forventer, at forældre informerer om væsentlige ændringer i hjemmet, da det vil give det pædagogiske personale mulighed for at justere den pædagogiske praksis, fordi ændringer i barnets livsforhold påvirker deres evne til at lege og lære. (Vi holder opstartssamtaler og afholder forældrearrangementer.)
- En ressourcebank, hvor vores forældre kan byde ind med de kompetencer de hver især besidder. Fx en forælder der kommer og fortæller om sit arbejde eller børnehaven besøger arbejdspladsen. Vi gør plads til at forældre fra forskellige kulturer kan komme og berige børnene med nye oplevelser fx ved en fællesspisning.
- Forældre skal have fornemmelsen af at deres barn bliver set i løbet af dagen, og vi vil - når tiden er til det - fortælle en lille historie om barnet ved afhentning. Vi benytter Aula som fælles platform til informationer, nyhedsbreve og billeder af hverdagens aktiviteter, som kan bidrage til en fælles dialog mellem barn og forældre når I kommer hjem fra Humlebien.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26



Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere. Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
- *Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*

For at understøtte børn med særlige gennemgribende udviklingsforstyrrelser, har vi i Humlebien valgt at have en lille gruppe. Her foregår arbejdet i en mindre enhed med mulighed for at benytte specialpædagogiske redskaber og metoder. Her er desuden god mulighed for at arbejde individuelt med det enkelte barn alt efter barnets behov og udfordringer. Det er de samme få pædagoger, børnene mødes af. Der er en tydelig dagsrytme for hvert barn således, at dagen er tilrettelagt ud fra de mål i en handleplan, der sammen med forældre og tværfaglige samarbejdspartnere er opstillet for barnet. I gruppen arbejdes med TEACHH inspireret pædagogik og kommunikationsredskabet PECS.

Vi er i hele huset inspireret af Neuroaffektiv udviklingspsykologi.

- Høj/lav arousal.
- Følelses regulering
- Adfærdsregulering
- Konflikthåndtering
- Sociale kompetencer

-
- Motorisk udvikling
 - Sprogligt udvikling
-

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven:

- At vi ser, hører og anerkender børnene, så de bliver stærke i deres "jeg" følelser, og at de formår at sige til og fra. Vi styrker børnenes gå-på mod og tro på egne evner. Det er ok at lave fejl. Det er vigtigt for børnene at være en del af et fællesskab, men samtidig turde tro på at man selv har en værdi at bringe i spil. Fx at turde stille sig op og fortælle om en tegning/oplevelse, men også at turde sige fra.
- At vi skaber fysiske læringsmiljøer både ude og inde. Der er fokus på både grovmotorikken og finmotorikken. Grovmotorikken ved fx en udfordrende legeplads og forskellige aktiviteter i motoriklokalet, hvor der er plads til de vildere lege med en fastsat ramme af en voksen. Finmotorikken styrker vi ved forskellige aktiviteter fx tegne, perler og lave en snurretop.
- At vi arbejder i aldersopdelte grupper, og at de kommende skolebørn er sammen med faste pædagogiske medarbejdere over en periode i tiden op til FSFO start i april. Dette blandt andet for at styrke fællesskabet blandt børnene og for at målrette de pædagogiske aktiviteter til aldersgruppen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vuggestuen

- Vi går ofte ture på kirkegården, hvor vi snakker med graverne og ser kirken udefra. Når det er muligt går vi ind i kirken for at opleve den indefra.
- Vi inddrager lokalmiljøet, så børnenes erfaringsverden udvides. Fx ved ture der går til havnen, Christiansminde, boldbanen og jernbanestien. Vi ser og snakker om en gravko, der arbejder ved havnen.
- Vi går ofte til Ørkildsområdet, hvor børnene udfordres motorisk af det kuperede terræn, og får masser af sprogstimulering grundet alt det vi taler om. Vi taler om fårene og deres bløde pels m.m.
- Vi deltager i teatertilbud fra biblioteket. Børnenes oplevelser kan efterfølgende udspringe i spontane lege. Eks.: Efter teaterstykket om anden Alfred, optrådte denne and i flere af børnenes lege.
- Vi samarbejder med musikskolen omkring "Musik til Svend". Musikpædagog kommer ud i vores hus, og pædagogerne bliver sammen med børnene inspireret og opnår ny viden, der efterfølgende kan bruges i vores læringsmiljøer.

Børnehaven

-
- Vi bruger omkringliggende erhvervsdrivende til at arbejde i hele processer, da børnene får en fornemmelse af hvor produkterne til aktiviteterne kommer fra. Fx vi handler ind til at dyrke karse til påske. Børnene plukker blomster til at lave hyldeblomstsaft i forsommeren eller tage i trælasten og handle træ til at lave sværd.

Ud fra et bestemt emne kan vi benytte biblioteket, besøge Naturama eller gå i teatret. Vi benytter lokalområdet, når vi ofte går tur med stuen. Fx en tur ved havnen giver anledning til andre snakke med børnene og giver dem nye indtryk. Det giver børnene en bevidsthed for deres nærmiljø.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vuggestuen

- Vi er en skofri institution, og vi har fokus på håndvask med børnene. Begge dele for at reducere sygdom og fremme hygiejnen.
- Humlebiens børn har gode muligheder for fysisk udfoldelse, blandt andet på grund af et stort motorikrum, et fællesrum med gynger og en alsidig stor legeplads.
- Institutionen er indrettet med tanke på få forstyrrelser, mere fordybelse og reduceret støjniveau. Fx Alle stuer har separate indgange frem for en fælles hovedindgang. Dette skaber ro om morgenen og om eftermiddagen.
- Pædagogerne møder børnene positivt og anerkendende hver dag. Vi er bevidste om vores tone og kropssprog.
- Arbejdet i de små børnegrupper gør hverdagen fyldt af nærvær. Pædagogerne får bedre mulighed for at gribe børnenes indspark og justerer sig derefter, når man er sammen i et

lille fællesskab. Eks.: børn hopper i sofaen og pædagogen opstiller et læringsmiljø, en motorikbane fuld af hoppemuligheder.

- I gennem Covid-19 perioden har vi erfaret, at det skaber mere fordybelse og ro for børnene, at forældrene afleverer i garderoben om morgenen. Det samme gælder om eftermiddagen hvor kun én forældre går ind og henter. Set fra et barneperspektiv får børnene bedre legemuligheder og færre forstyrrelser. Vi har derfor bibeholdt disse tiltag.
- Vi har gallerirammer med bøger som indbyder til læsemiljø og vi præsenterer børnenes udtryksformer ved fx at hænge tegninger op.
- I Humlebien bliver maden tilberedt i huset, og vi nyder derfor godt af duften fra dette, som gør at vi kan tale med børnene om, hvad der senere serveres til frokost.

Børnehaven

- At dele børnene op i mindre grupper, så det reducerer støj og forstyrrelser fordi det skaber plads til fordybelse, læring og nærvær.
- At vi udsmykker børnehuset med børnenes egne kreationer, da det skaber en glæde og stolthed hos børnene. Det er vigtigt for børnene at de kan se at deres produkter blive hængt op. Fx et maleri eller en sol klippet ud af karton og derefter pyntet efter børnenes egne ideer.
- Give børnene mulighed for at udvikle legemiljøerne, så de ikke er fastlåste, da det giver rum for at børnene kan udfolde sig fysisk, fantasifuld og æstetisk. Fx bygge huler og huse. Det pædagogiske personale ser på børnegruppens interesser og dermed tilpasser legemiljøerne. Dette gør sig gældende både for arealet inde i børnehuset, men også på legepladsen. Vi ser legepladsen som en fantastisk platform for mangfoldige lærings-/legemiljøer, der kan justeres og ændres hele tiden efter behov, årstider og interesse hos børnene. Fx bliver der lavet et sørøverskib ud af paller, er det inspiration til ny leg hos børnene.
- Vi vil styrke det psykiske børnemiljø, så de øver sig i sociale spilleregler. Fx Hvordan er man en god ven, kendskab til egen/andres formåen og følelser.

De seks læreplanstemaer



Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse. **Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37**



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.
Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen

- Det enkelte barn skal føle sig som en del af et fællesskab, men stadigvæk er barnet sig selv. Vi er i vuggestuen opmærksom på barnets nærmeste udviklingszone- Vi arbejder med niveaupassende udfordringer og opgaver, der styrker børns selvværd og udvikling. Fx: Hvem kan bære sin egen kop over, og hvem mester at tage sine sko på?
- Vi arbejder i små grupper med anerkendende dialoger, hvor vi sætter ord på børnenes følelser, så barnet føler sig set, hørt og forstået. Fx: jeg kan se, du bliver vred nu.
- Vi er bevidste om vigtigheden af en tæt tilknytning til den voksne, og alle børn har en kontaktskole, og vi prioriterer individuelle indkøringer. Derfor har vi også besøg om tirsdagen af nye kommende børn og forældre, hvilket bidrager til en mere glidende opstart.
- **Børnehaven:**
- Gå foran, ved siden af og bagved børnene – arbejde indenfor nærmeste udviklingszone. At arbejde i små grupper og skabe succesoplevelser for det enkelte barn.
- Læringsmiljøer der byder op til leg, både indenfor og udenfor. Fx at der er legesager der kan inspirere til leg eller fx et skib på legepladsen, der vækker fantasien.
- Engagerede voksne, der er lyttende, anerkendende og tydelige i deres måde at kommunikere på.

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen

- Vi gør os mange tanker omkring børnegruppernes sammensætning på egen stue. Derudover har de 2,9 årige, som skal starte i børnehave, en fast ugedag, hvor de er på børnehavebesøg og vender sig til livet i børnehave.
- Vuggestuens ældste børn er i læringsgrupper på tværs af stuerne dette bla. for at styrke relationerne inden børnehave start.
- Vi er meget bevidste om den voksnes rolle i legen. Vi hjælper børnene ind i legen, ved selv at lege, men også ved at trække os, når det er bedst. Vi er foran, bagved og ved siden af.
- Børnene lærer at vente på tur. Fx når vi vasker hænder, og under samlingen.
- Vi opdeler legepladsen i mindre zoner, så vi har bedre muligheder for at rammesætte fællesskabet og legen.
- Vi vægter at være gode venner og hjælpe hinanden. Vi har betydning for hinanden. Vi opfordrer børnene til at hjælpe hinanden, og sætter ord på følelser: "se, hvor glad han bliver." Dermed arbejder vi med at udvikle empati.

Børnehaven:

- Italesætte børnenes følelser og synliggøre at alle følelser er ok i Humlebien. Vi benævner og bekræfter børnene overfor hinanden og øver at spejle sig i hinanden. Fx vi taler om hvordan man er sur, glad, ked af det osv.
- De voksne indgår bevidst i børns leg, for at formidle normer og sociale spilleregler. Vi rammesætter et fællesskab, hvor børnene får erfaringer med at være i centrum og samtidig en del af et fællesskab.

-
- Daglige rutiner bliver gjort til pædagogiske aktiviteter i gensidigt samspil fx samling, temadage og hjælpe hinanden i garderoben.
 - Børnene øver sig i sociale relationer på tværs af forskellige aldersgrupper.
-

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere. .

Vuggestuen

- Vi er tydelige i vores ansigtsmimik og kropssprog for at fremme talesproget.
- På stuerne har vi billeder af legeaktiviteter og hverdagsrutiner for at skabe dialoger, fx en bog med billeder fra fastelavn
- Vi læser bøger, og har bøger tilgængeligt for børn.

-
- Vi synger sange med fagter og bruger konkrete som understøtter sprogforståelsen, f.eks. en stor sommerfugl, når vi synger "Sommerfuglen".
 - I vuggestuen benytter vi enkelte babytegn, så vuggestuebarnet har et kommunikationsredskab før det mestrer det talte sprog. F.eks. tegnet "mere" og "færdig" som er mere anvendeligt i spisesituationen.

Børnehaven

- Vi holder samling, synger og leger sanglege – og øver os på rim og remser.
- Have visuelle "redskaber" som er gennemgående i hele Humlebien fx plakater med tal, følelser og bogstaver.
- Vi er sproglige rollemodeller, der er med til at understøtte børnenes udvikling i hverdagssituationer. Fx vi benævner børnenes adfærd fx "du har taget dit overtøj på og dine bukser udover gummistøvlerne"

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, glattere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vuggestuen

- Vores aktiviteter stimulerer krop-sanser og bevægelse. Fx tager vi fodbad, gynger, går ture og hopper i vandpytter.
- Vi tænker høj og lav arousal ind i planlægningen af vores aktiviteter, så børnene lærer at regulere sig selv. Fx planlægges samlingen så vi både er oppe og nede i tempo. Det kan være sange, hvor man både lister stille og hopper og larmer.
- Vi har en udfordrende legeplads samt et motorikrum med mulighed for mange erfaringer og bevægelsesglæde.
- Humlebien har madordning, så sanserne er i spil. Vi smager, dufter, ser og rører.
- Vi giver krammere og tumler, så vi mærker kropskontakt.
- Vi arbejder med selvhjulpethed, fx øver barnet sig i at tage tøj og sko på. Personalet er bevidste om at garderoben er et vigtigt læringsrum.

Børnehaven

- Skabe glæde ved bevægelse/leg igennem voksenstyret aktiviteter og med engagerede voksne der er deltagende i legen. Give plads til risikofyldte lege.
- Laver aktiviteter med høj arousal (fx laver en motorikbane eller laver lege, hvor børnene er fysisk aktive) og lav arousal (siesta eller massage)
- Vi udfordrer kroppen både grov-, og finmotorisk og igennem forskellige sanselege. Fx laver sansekasser de skal gå igennem, med bare tæer. Vi øver at klippe, male og save.

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestuen

- Vi er ude hele året, og skal her bruge vores coronaerfaringer til at lave spændende læringsmiljøer. Dette understøttes bla. Ved at opdele legepladsen i mindre læringszoner.
- Vi har aktivitetskasser til at kunne vaske vinduer og scootere, samt en krible krable kasse.
- Børnene mærker, dufter, føler, ser og hører i naturen. Fx går vi på bare tæer i solen og i skyggen.
- Vi finder kriblekrabledyr.
- Børnene stifter bekendtskab med varmt – koldt – tungt – let – fedtet osv. Fx leger vi med kartoffelmelsklister, som skifter konsistens.
- Vi skaber forløb med sammenhænge og gentagelser for børn. Fx samme tur – og samlinger med samme indhold
- Vi tager på tur til strand og skov og giver børnene mulighed for at opleve forskellige årstider.

Børnehaven:

- Respekt for naturen i form af aktiviteter omkring dyr, natur, årstider etc.
- Forskellige eksperimenter der vækker nysgerrighed hos børnene. f.eks. arbejde med jord, vand, ild og luft.

-
- Vi arbejder i hele processer, og lader børnene være med hele vejen. Fx børnene er med til at handle karse og vat og er med til at så karse og til sidst se det gro.

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.



Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 05 års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestuen

- Fællesskab: vi er et hus med mange forskellige kulturer som vi fortsat skal arbejde på at se som en gave.
- Vi har traditioner som fastelavn, sommerfest, fødselsdag, julefrokost og lignende. Vi "slår katten af tønden", inviterer børn og familier til fest, holder fødselsdage, bager vafler og synger julesange mm. Disse traditioner er med til at styrke fællesskabet mellem børnene og til at skabe en fælles kultur i vuggestuen/Humblebien.
- Vi skaber pædagogiske aktiviteter for børnene, hvor det æstetiske er i fokus. De præsenteres for forskellige materialer, og får mulighed for at sanse, fordybe

sig, og eksperimenterer. Det kan fx være med kartoffelmel, modellervoks og maling.

- Vi er bevidste om, at børnene hver dag skal møde forskellige udtryksformer som fx dans, tegne, synge og lignende. Derfor holder vi blandt andet samlinger med sang, dans og rytmik, hører musik og har kreative aktiviteter.

Børnehaven

- Introducere materialer, farver og andet, der kan skabe en ramme for at børnene kan gøre sig erfaringer med skabende og eksperimenterende virksomhed i Humlebien.
- Bruger byen og de kulturelle tilbud og gåture som et læringsrum. Fx gå i teatret eller på biblioteket.
- Deltagelse i fællesskabet, samt forståelse for egen og andres baggrund. Vi inddrager højtider fra kulturelle baggrunde og sikre deltagelsesmuligheder for alle børn.

Evalueringskultur



Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle

- At få evalueret dagstrukturen/læringsmiljøet på stuemøder. Gerne ud fra nogle i forvejen faste spørgsmål. De samme spørgsmål hver gang.
- At der er tid på personalemøder til at reflektere og drøfte vores pædagogiske praksis/retningslinjer.
- Små filmklip med fokus på samspejlet mellem den voksne og børnene. Dette samspil er altafgørende for kvaliteten af læringen. Analyse samt refleksioner skrives ned, så egen læring fastholdes

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

- At vi skriver ned når vi har lavet et forløb med udgangspunkt i et eller flere pædagogiske læreplanstemaer. At der ligger nogle skabeloner klar, som hurtigt kan blive udfyldt.
- Lægge foto op på Forældreintra.
- Vi vælger enkelte billeder ud, og supplerer med de pædagogiske overvejelser vi har gjort os i forbindelse med det pædagogiske forløb.
- Vi spørger børnene hvad de har haft af tanker omkring forløbet, og nogle simple udsagn så som: 'hvad har været godt? hvad var ikke så godt?'

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

??
